

JyväšRiihen toimintakertomus 2023

Ihmisten
kokoisille
ideoille!

LEADER
JyväšRiihi

maaseuturahasto

1. Yhteenveto toiminnasta ja strategian tilanteesta

Vuosi 2023 oli uuden aikaa Leader-työssä Jyväsriihen alueella. Edellisen rahoituskauden jatkoksi tulleen siirtymäkauden hankkeille oli tehty myöntöpäätökset vuoden 2022 loppuun mennessä, ja alkuvuonna 2023 valmisteltiin uuden rahoituskauden alkamista.

Vuosi alkoi iloisissa merkeissä, kun maa- ja metsätalousministeriö ilmoitti lopullisesta Leader-ryhmien valinnasta vuosille 2023–2027. Jyväsriihen Jyväällä-strategia oli arvioitu Suomen neljänneksi parhaaksi kaiken kaikkiaan 52 Leader-strategian joukosta, ja Jyväsriihi sai historiallisen suuren rahoituskehysten alkavalle CAP-rahoituskaudelle.

Sopimukset rahoituskauden toteuttamisesta Leader-ryhmien ja ministeriön kesken allekirjoitettiin juhlavassa tilaisuudessa Säätytalolla helmikuussa 2023. Jyväällä-strategiaa päivitettiin ministeriön ohjeiden mukaisesti kesäkuussa tavoitteiden osalta, kun oli saatu tarkempaa tietoa käytettävissä olevista tukivälineistä.

Valtioneuvoston asetukset hanketuista ja yritystuista CAP-rahoituskaudelle hyväksyttiin maaliskuun lopussa. Kesäkuussa Ruokavirasto avasi CAP-kauden rahoitushaut lähes kaikkien tukimuotojen osalta. Hallinnollisen prosessin uudistuminen vaati paljon resursseja ja osallistumista valtakunnalliseen koulutukseen ja keskusteluun.

Rahoituskauden avautuminen ja uudet tukimuodot herättivät suurta kiinnostusta. Viestinnälle, tiedottamiselle, erilaisille tilaisuuksille ja kaikelle aktivoinnille oli suuri tarve, ja henkilökohtaista neuvontaa tehtiin ennätysmäärin. Hallitus käsitteli hakemuksia neljässä kokouksessa elokuusta 2023 alkaen. Kokonaisrahoitusta myönnettiin 469 563,63 euroa ja julkista tukea 232 560,53 euroa, mikä oli 52 % vuoden myöntövaltuudesta. Kaikkiin Jyväällä-strategian painopisteisiin tuli hakemuksia.

Jyväsriihen koordinoima maakunnallinen Keski-Suomen maaseutuviesti -hanke päättyi, ja yhteisen Leader-viestinnän resurssit pienenevät. Kaikille Suomen ELY-keskusalueille valittiin alueviestijä hoitamaan koko maaseutuohjelman viestintää. Jyväsriihen verkkosivut rakennettiin uudelle alustalle, ja uudistetut sivut avattiin vuoden alussa.

2. Strategian toteuttaminen

2.1 Strategian toteumatilanne ja rahoitetut hankkeet

Vuosi 2023 oli Jyväällä-strategian ensimmäinen, joskaan ei kokonainen toteutusvuosi. Rahoitushaut avautuivat kesäkuussa 2023 lukuunottamatta alueiden välisiä hankkeita ja pienhankkeita. Hankekäsittely alkoi Jyväsriihessä elokuussa, ja tukihakemuksia käsiteltiin kaikkiaan neljässä kokouksessa.

Kaiken kaikkiaan Jyväsriihen hallituksessa käsiteltiin viiden kuukauden aikana yhteensä 20 tukihakemusta. Lisäksi hallitukselle tuotiin tiedoksi Hyrrässä Jyväsriihelle jätettyjä hakemuksia, joiden käsittelyä on viivästettiin hakijan pyynnöstä.

Hallituksessa käsiteltiin ja puollettiin 8:aa yleishyödyllistä kehittämishanketta, joista neljä oli yhteistyöhankkeita, kolme investointeja ja yksi tiedonvälityshanke. Yksi yhteistyöhankkeista oli kansainvälisen hankkeen esiselvitys. Lisäksi Jyväsriiheen on jätetty yleishyödyllinen investointitukihakemus, jota ei vielä ole voitu käsitellä hakijan pyynnöstä hankkeen laajuudesta johtuvan kilpailutusasian takia.

Hallitus käsitteli kaikkiaan 11 yritystukihakemusta, joita tuli jokaisesta toiminta-alueen kunnasta. Seitsemään yritystukihakemukseen tehtiin puoltava päätös Jyväsriihen hallituksessa. Näistä kolme oli yritysten investointitukihakemuksia, kolme vakiintuneen toiminnan kehittämistukia ja yksi maatalouden kokeilutuki. Kahteen yritystukihakemukseen tehtiin kielteinen puoltopäätös. Yksi hakemus peruttiin hakijan toimesta.

Yhteen hakemukseen ei voitu tehdä myönteistä päätöstä, koska haettua tukimuotoa ei ole saatavilla yrityksen sijaintialueella. Lisäksi kaikkiaan 12 yritystukihakemusta ohjattiin tai siirrettiin Hyrrässä muille rahoittajille. ELY-keskus on tähän mennessä tehnyt neljä yritystukipäätöstä Jyväskylään haetuille hankkeille: yhteen puoltavaan, yhteen peruttuun ja kahteen kielteiseen hallituspäätökseen. Hallituksen käsittelemät hankkeet on taulukoitu Liitteeseen 1.

Jyväskylä-strategian kaikkiin painopisteisiin tuli hakemuksia. Älykkäät yhteisöt ja ilmastoviisaat teot – ja Hyvinvoivat kylät –painopisteisiin hyväksyttiin molempiin neljä hanketta. Kehittyvät elinkeinot –painopisteeseen tuli 11 rahoitushakemusta, joista seitsemälle myönnettiin rahoitusta. Kokonaisrahoitus jakautuu painopisteisiin siten, että noin puolet kokonaisrahoituksesta kohdistuu Kehittyvät elinkeinot –painopisteeseen, 20 % Älykkäät yhteisöt ja ilmastoviisaat teot -painopisteeseen ja 26 % Hyvinvoivat kylät –painopisteeseen. Kaikki hankkeet täyttivät strategian läpileikkaavan teeman, Kestävät tulevaisuusteot. Taulukko 1.

Taulukko 1. Jyväskylä-strategian painopisteittäin puollettu kokonaisrahoitus 2023 (ELY-päätökset puuttuvat)

Myönnetty kokonaisrahoitus	Älykkäät yhteisöt ja ilmastoviisaat teot	Hyvinvoivat kylät	Kehittyvät elinkeinot	Yhteensä
Puolletut hakemukset 2023, kpl	4	4	7	15
Kokonaisrahoitus 2023, €	95 194	121 438	252 932	469 564
Kokonaisrahoitus, %	20 %	26 %	54 %	100 %
Strategiassa asetettu tavoite, %	30 %	35 %	35 %	100 %

Rahoituskauden määrällisten ja strategian painopisteisiin liittyvien tavoitteiden tilanne

Jyväällä-strategiassa on asetettu vaikuttavuustavoitteita, joihin pyrimme rahoittamalla alueelle hyviä hankkeita. Jyväskeskuksen strategialle ohjelmakautta 2023–2027 varten on asetettu tavoitteeksi, että rahoitushakemuksia saadaan kaikista toimintakunnista ja että hakijoissa on monipuolisesti uusia ja keskenään erilaisia toimijoita. Tavoittelemme myös uusia verkostoja ja hanketoiminnan osaamisen kasvua alueella. Taulukko 2.

Taulukko 2. Jyväällä-strategiasta rahoitettaviin hankkeisiin liittyvät määrälliset tavoitteet

Ohjelmakauden määrälliset tavoitteet	Tavoite, kpl	Vuosi 2023
Rahoitettujen hankkeiden määrä	180	15
Hankehakijoina yhteisöjä	90	7
Hankehakijoina yrityksiä	70	7
Uusien hakijoiden osuus	30 %	64 %
Muille rahoittajille siirretyt hankkeet tai ohjatut hakijat	20	12
Strategian painopisteet ja mittarit		
Älykkäät yhteisöt ja ilmastoviisaat teot: kekseliäät ratkaisut, ympäristö- ja ilmastoteot, digitaalisuus		
Älykäs kylä -hankkeet	4	
Turvallisuutta edistävät hankkeet	8	2
Kulttuuriympäristöön liittyvät toimet	8	1
Ympäristö- ja ilmastotoimet	25	2
Digitaalisuutta yhteisölle sopivalla tavalla soveltavat tai yhdistyksiä tai asukkaita kouluttavat hankkeet	5	
Hyvinvoivat kylät: nuoret, vapaa-aika ja kulttuuri, kansainvälisyys		
Nuorten ideoimat ja toteuttamat hankkeet	10	1
Uudet harrastusmahdollisuudet	15	1
Yleishyödylliset investoinnit	35	3
Uudet tai kunnostetut rakennukset ja rakennelmat	25	3
Kulttuurihankkeet	5	
Kansainväliset hankkeet	3	1
Kehittyvät elinkeinot: kasvu ja kehittyminen, osaaminen ja uudistuminen, vastuullisuus		
Investointihankkeet	40	3
Uudet ja säilytetyt työpaikat	60	7
Uudet yritykset	15	1
Omistajanvaihdoksen tuet	2	
Yrittäjyyskokeilut	15	
Maatalouden kokeilut	5	1
Kehittämistoimenpiteet	20	3
Uudet digitaaliset ratkaisut	5	
Yritysryhmä- ja viljelijäryhmähankkeet	5	
Yritysryhmä- ja viljelijäryhmähankkeisiin osallistuneiden yritysten määrä	30	
Yritysten kansainvälisyyttä edistävät toimet hankkeissa	4	
Vastuullisuuttaan kehittäneet yritykset	15	1
Kestävä matkailua edistävät toimet	7	

2.2 Esimerkkejä hyvistä hankkeista

Esimerkki 1: 2–4 vuotta sitten rahoitusta saanut hanke tai yritys, jonka vaikutukset ovat edelleen nähtävissä

Suomen Nuorisoseurat ry., Kylätalo 2.0, hankenumero 194303

Kylätalo 2.0 -hanke pyrki tasavertaistamaan maaseudun asukkaiden mahdollisuuksia elämässä tarjoamalla nuorille kyläläisille vaihtoehtoisia, sosiaalisia harrastuksia ohjatussa ympäristössä sekä järjestämällä digityöpajoja kaikenikäisille kyläläisille digitaitojen kehittämiseksi. Hankkeen järjestämät erilaiset pöytäroolipeli-, keräilykorttipeli- ja lautapeliryhmät kokoontuivat säännöllisesti vetäjän ohjaamana kylätalolle tai etäältä virtuaalisella alustalla, ja digityöpajoja järjestettiin ikäihmisille. Hanke toimi koko Jyväskylän alueella kylä- ja nuorisoseurojen taloilla, ja hankkeen toimintamalli on herättänyt kiinnostusta myös muualla Suomessa. Suomen Nuorisoseurat haki rahoitusta uuteen hankkeeseen, joka tarkoituksena on mm. kannustaa lapsia ja nuoria ohjaamaan jatkossa pelikerhoja itse. Seikkailun mestarit -hanke sai Jyväskylän hallitukselta myönteisen rahoituspäätöksen vuonna 2023. ELY-keskus ei vielä ole tehnyt viranomaispäätöstä hankkeelle.

Esimerkki 2: Vuoden aikana rahoitettu innovatiivinen hanke tai yritys

Jetset Crew Oy, Lentokonehotelli-matkailurakennushanke Vaihe 1, investointituki, hankenumero 255007

Hankkeen tarkoituksena on luoda Uuraisille ainutlaatuinen uusi majoitus- ja lomakohde. Yrittäjät ovat hankkineet omistukseensa liikennelentokäytöstä poistetun 35-paikkaisen Saab 340b- matkustaja-lentokoneen, jonka ympärille on tarkoitus rakentaa majoituskapasiteettia noin 10 hengelle ja tarjota majoittujille elämispalveluita. Hanke koostuu kolmesta vaiheesta, joista ensimmäisessä vanha matkustajakone saneerataan majoitus- ja kokouskäyttöön sopivaksi. Koneeseen rakennetaan majoitus- ja oleskelutilaa, saniteettitilat saunoineen sekä luodaan tyhjälle tontille tarvittava infra- ja talotekniikka.

Kokonaisuuden toteuttamisesta syntyy Lentokonehotelli – monipuolinen majoitus- ja kokoustila, jota vuokrataan varausjärjestelmien (mm. Booking.com, eBookers, Airbnb) kautta kotimaisille ja ulkomaalaisille matkailijoille sekä alueen yritysasiakkaille. Hanke on saanut tukipäätöksen Keski-Suomen ELY-keskuksesta.

Esimerkki 3: Vuoden aikana rahoitettu paikallisten yhteisöjen toimintaa ja viihtyvyyttä edistävä hanke

Ylä-Muuratjärvi seura ry., Kylätalosta valmiuskeskus, yleishyödyllinen yhteistyö, hankenumero 269911,

Hankkeessa aloitetaan kylätalon varustelu paikalliseksi valmiuskeskukseksi (PAVAK) ja laaditaan suunnitelma talon käytöstä valmius- ja evakuoitikeskukseksi kriisitilanteissa, kuten pitkissä talvisissa sähkökatkoissa. Ylä-Muuratjärven kylätalo on Jyväskylän pohjoisen Korpilahden alueella ainoa talvilämmin kylätalo, joka palvelee monenlaista toimintaa. Lisäksi hankkeessa testataan ja suunnitellaan Hangasjärven retkikämpän käyttöä hätämajoitustilana. Hankkeessa tehdään yhteistyötä kaikkien Pohjoisen Korpilahden Yhteistyöyhdistyksen kyläiden kanssa. Hankkeessa kartoitetaan kyläläisten tarpeet, testataan tiloja ja varusteita, täydennetään kyläläisten turvallisuusosaamista ja suunnitellaan valmiuskeskuksen toiminnot. Hankkeessa laaditaan kylän turvallisuussuunnitelma, jossa esitetään Ylä-Muuratjärven kylän organisoituminen, toiminta poikkeustilanteissa ja kriisioloissa sekä mahdolliset tulevat, täydentävät hankinnat ja kehittämistoimet. Turvallisuussuunnitelma julkaistaan Kylämme.fi-palvelussa. ELY-keskus ei vielä ole tehnyt viranomaispäätöstä hankkeelle.

Esimerkki 4: Vuoden aikana rahoitettu alueen elinkeinoja ja yrittäjyyttä vahvistanut hanke tai yritystuki

PVAT Oy, Myynnin ja markkinoinnin strateginen kehittäminen, yrityksen kehittämistuki, hankenumero 262342

PVAT Oy on laukaalainen putoamisvaarallisilla alueilla työskentelyn asiantuntijayritys, joka tarjoaa putoamisvaarallisilla alueilla työskentelyn asiantuntijapalveluita sekä käytännön valmennuksia putoamisvaarallisissa tehtävissä toimiville yrityksille ja henkilöille.

Yritys tarjoaa palveluita työturvallisuuden parantamiseen putoamisvaarallisella alueella työskentelyssä. Avaintekijöitä ovat riskien tunnistaminen ja niihin varautuminen työn johdossa – asiantuntemuksemme avulla varmistetaan, että suunnitelmat ja valmius ovat oikealla tasolla. Käytännön valmennuksissa huolehdimme henkilöstön osaamisen päivittämisestä. Yrityksen palvelut on suunnattu tuotanto- ja energialaitoksille, rakennusalan yrityksille sekä huolto- ja kunnossapitoalan toimijoille. Yrityksessä on tunnistettu myynnin ja markkinoinnin strategisen kehittämisen tarve, joka edellyttää myynti- ja markkinointistrategian päivittämistä sekä myynnin- ja markkinoinnin digitaalisten keinojen kartoitusta ja sopivien työkalujen käyttöönottoa. ELY-keskus ei vielä ole tehnyt viranomaispäätöstä hankkeelle.

Esimerkki 5: Vuoden aikana rahoitettu ympäristö- tai ilmastohanke

Kuikan Pienviljelijäinyhdistys ry., Kuikan Kylätalon aurinkopaneelit, yleishyödyllinen investointi, hankenumero 254942

Jyväskylän Kuikan Kylätalo toimii kyläläisten kokous- ja harrastuspaikkana. Hankkeen tarkoitus on taata pitkällä aikavälillä harrastusmahdollisuuksien toteutuminen Kuikassa ja samalla tarjota niitä myös lähiseuduille. Hankkeesta hyötyvät kaikki kyläläiset ja Kuikan moninainen yhdistys- ja järjestökenttä. Kylätalolle hankitaan aurinkopaneelit, joiden tuottama sähkö on tarpeellista mm. talon maalämpöjärjestelmälle. Kuikan Lavalla järjestetään kesälavatansseja, joilla saadaan varoja Kuikan kyläyhdistykselle ja Kuikan Pienviljelijäinyhdistykselle. Hankkeessa ostetaan kolme ilmalämpöpumppua, joista kaksi sijoitetaan lavan saliin ja kolmas baarin asiakastilaan lämmittämään alkukevään ja syksyn tapahtumia. Lisäksi hankitaan sydäniskuri lisäämään toimitilojen turvallisuutta. Sydäniskurin sijoituspaikkana on kesällä Kuikan Lava ja muulloin Kuikan kylätalo. ELY-keskus ei vielä ole tehnyt viranomaispäätöstä hankkeelle.

2.3 Muu toiminta

Keski-Suomen maaseutuviesti -hanke

Jyväskylän hallinnoima, Keski-Suomen Leader-ryhmien yhteinen **Keski-Suomen maaseutuviesti -hanke** jatkui alkuperäisen hankeajan, vuoden 2022 jälkeen vielä jatkoajalla huhtikuun 2023 loppuun asti, koska alueviestijämällin käyttöönotto ELY-keskuksissa viivästyi. Hanketta rahoitti Keski-Suomen ELY-keskus maaseuturahastosta. Hankkeessa viestittiin Manner-Suomen maaseutuohjelman tuloksista ja vaikutuksista Keski-Suomessa. Hankkeessa tuotettiin runsaasti vaikuttavuusviestintää rahoituksen tuloksista, yhteisiä tiedotteita ja mm. kestävä kehityksen oppaat ja videot [hanketoimijoille](#) ja [yrittäjille](#). Maalle asumaan - uusia asukkaita kuntiin ja kyliin -webinaari, maakunnan maaseudun kehittäjien verkoston, pöytäparlamentin tapaaminen sekä Keski-Suomen ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien yhteinen Ideat itämään -infotilaisuus uudesta rahoituskaudesta järjestettiin hankkeen voimin.

Keski-Suomen Leader-ryhmien yhteinen verkkosivusto keskisuomenmaaseutu.fi jouduttiin viemään uudelle alustalle vanhan sivuston teknisen tuen päätyttyä. Muutostyö toteutettiin osittain viestintähankkeen voimin. Verkkosivu-uudistuksessa huomioitiin myös maaseuturahaston viestinnän muutokset uudella

rahoituskaudella. Ryhmien uudet sivut avautuivat vuoden 2023 alussa. [Hankkeen loppuraportti](#) on luettavissa Jyväsiin verkkosivuilla.

Sisä-Suomen Kalaleader

Jyväsiin on osa Sisä-Suomen Kalaleader-ryhmää, jonka hallinnoijana toimii Päijänne Leader. Toiminnanjohtaja on ohjausryhmän jäsen. Sisä-Suomen Kalaleaderin visio on olla vahva kestävän kasvun kalatalouden alue vuonna 2027. Kalaleader-toimintaa rahoitetaan Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta.

Kansainvälisyys

Kuluneena vuonna Jyväsiin hallitus rahoitti Keski-Suomen Kylät ry:n Polku maalle Jyvässeutu -esiselvityshanketta, jonka avulla rakennetaan kansainvälistä yhteistyötä mahdolliseen tulevaan kansainväliseen yhteistyöhankkeeseen. Myös Jyväsiin omat kansainväliset verkostot kasvoivat toimintavuonna.

3. Jyväsiin alueensa kehittäjänä

3.1 Oma toiminta ja verkostot

Viestintä ja aktivointi

Jyväsiin tekee aktiivista työtä alueen toimijoiden rohkaisemiseksi Leader-rahoituksen hakuun. Monikanavaisen viestinnän, tiedotuksen ja markkinoinnin lisäksi aktivoinnin toimenpiteitä ovat hanketoimijoiden tapaaminen, ohjaus ja neuvonta hakuvaiheessa, hankkeen aloituksessa ja maksatuksessa.

Vuonna 2023 julkaisimme seitsemän uutiskirjettä ja sen lisäksi omia sekä yhteisiä tiedotteita. Viestintää tehtiin aktiivisesti omilla verkkosivuillamme, facebookissa ja instagramissa. Jyväsiin uudet verkkosivut avattiin 1.1.2023, ja sisällöt on suurimmalta osaltaan luotu sivuille tämän jälkeen rahoituskauden täydentyvän tiedon mukaan. Verkkosivut ovat myös tärkein kanava tulostiedotukseen, jota on tehty viestintäsuunnittelijan voimin.

Toiminnanjohtaja ja hankeneuvoja olivat tavattavissa toukokuussa kuntakiertueella Laukaassa, Muuramessa ja Uraisilla. Tilaisuuksissa järjestettiin tietoisuuksien uuden kauden rahoituksesta yhdistyksille ja yrityksille ja annettiin henkilökohtaista neuvontaa. Tilaisuuksissa oli mukana myös kuntien yritysneuvoja vastaamassa yritysrahoitusta koskeviin kysymyksiin.

Järjestimme yhden yhdistystoimijoille ja kaksi yrittäjille suunnattua rahoitusinfoa Teamsissa. Lisäksi kahdella hankeklubilla tavattiin hanketoiminnasta kiinnostuneita. Kevään hankeklubilla Laukaan Varjolassa aiheina olivat yhteistyö hankkeissa ja vaikuttavien hankkeiden suunnittelu. Syksyn hankeklubin teemana olivat aktivointi hankkeissa ja hankehakemisen vaiheet Korpilahdella Alkio-opistolla. Tilaisuus järjestettiin hybridinä, jolloin tilaisuuden alkuosa Leader-rahoituksen hakemisen vaiheista oli kuunneltavissa myös etänä. Klubeilla osallistujat pääsivät verkostoitumaan ja jakamaan kokemuksia hanketyöstä keskenään. Osallistujat antoivat klubi-illoista positiivista palautetta.

Osallistuimme vuoden aikana moniin muiden järjestämiin tilaisuuksiin ja koulutuksiin, jossa kerroimme Leader-rahoituksesta. Yhdessä ELY-keskuksen kanssa pidettiin rahoituskauden avaustapahtuma Ideat itämään ja myöhemmin useita tuki-infoja. Järjestimme KYT-järjestöpalveluiden ja Laukaan kansalaisopiston kanssa Meidän yhdistyksestäkö hankehakija -koulutuksen Laukaassa. Lisäksi Jyväsiinellä oli puheenvuoro KYT-järjestöpalveluiden ja Jyväskylän kaupungin järjestämään Avustusinfo yhdistyksille -tilaisuudessa Teamsissa. Jyväsiinellä oli esittelypöytä yhdessä Leader Viisarin kanssa Keski-Suomen kiertotalousmessuilla ja Jyväskylän yliopiston yrittäjyyspäivässä. Esittelimme toimintaamme Unelmoi, luo, menesty -yrittäjyystapahtumassa Crazy Townilla. Toiminnanjohtaja osallistui Laukaan järjestöjen ja yhteisöjen iltaan

sekä keväällä että syksyllä, Keski-Suomen Food Lab -tilaisuuteen, Jyväskylän kaupungin järjestämään yrityspalveluiden Samassa veneessä -tilaisuuteen ja kertoi Leader-rahoituksesta Jenora designin järjestämällä yrittäjien aamukahveilla. Hankeneuvoja kertoi Poken yrittäjyyden opiskelijoille Leader-rahoituksesta ja Poko ry:n vuosikokouksessa hankerahoituksesta. Jyväsiirihi oli mukana muiden Keski-Suomen Leader-ryhmien kanssa YmpyräKS-etäaamukahveilla, joiden teemana oli Kestävä rahoitus mikroyrityksille.

Vuoden 2023 Jyväsiiriheen tuli noin 150 tiedustelua yritys- tai hanketuista. Asiakkaita ohjattiin puhelimitse, sähköpostilla ja henkilökohtaisissa tapaamisissa yhden tai useamman kerran. Neuvoimme asiakkaita tarvittaessa myös suoraan ELY-keskukseen jätettävien hakemusten kohdalla. Jyväsiiriheen verkostossa esimerkiksi kuntien yritysneuvojat, yrittäjäjärjestöt ja yhdistysten tapauksessa Keski-Suomen yhteisöjen tuki KYT ry. ohjaavat kyselyitä Jyväsiiriheen. Rahoituskauden 2014-2022 hankkeita toteuttavien maksatus- ja muutosneuvontaa tehtiin viikoittain.

Vuonna 2023 valmistui [Jyväsiiriheen Yritteliäät kylät – Rahoituskauden 2014–2022 loppuraportti](#), johon on koottu kaikki rahoituskaudella 2014–2020 ja siirtymäkaudella 2021-2022 rahoitetut hankkeet. Jyväsiiriheen rahoittamien hankkeiden kokonaisrahoitus oli yhteensä 7,8 miljoonaa euroa, ja tukea myönnettiin 4,7 miljoonaa euroa. Rahoitusta sai 67 alueen yritystä ja 91 yhdistystä tai yhteisöä.

Jyväsiiriheen Virtaa-teemahanke päättyi vuonna 2023. Hankkeen tuloksia ja vaikutuksia kuvattiin [hankkeen loppuraportissa](#), joka on luettavissa Jyväsiiriheen verkkosivuilla.

Julkaisimme hanketoimijoiden avuksi [Opas hankkeita suunnitteleville -ohjekirjasen](#) uuteen Jyväsiiri-strategiaan pohjautuen. Jyväsiiriheen hallinnoimassa Keski-Suomen maaseutuviesti -hankkeessa tehtiin maakunnan yhteiset kestävän kehityksen oppaat ja videot [hanketoimijoille](#) ja [yrittäjille](#).

Lokakuussa Keski-Suomen Leader-ryhmien toiminnanjohtajat kirjoittivat Keski-suomalaisen mielipidepalstalle kannanoton Orpon hallituksen suunnittelemiin leikkauksiin otsikolla [Leader-eurot takaisin EU:lle?](#)

Verkostotyö

Vuoden aikana teimme tiivistä yhteistyötä Keski-Suomen muiden Leader-ryhmien ja Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa. ELY-keskuksen rahoitusasiantuntijoiden kanssa asiointi on jatkuvaa. Yhteistyö keskittyy esimerkiksi siihen, että etsitään asiakkaalle paras rahoituslähde. Maakunnan Leader-ryhmät ja ELY-keskuksen asiantuntijat kokoontuvat säännöllisesti yhteisille aamukahveille, joissa pohditaan eteen tulleita tapauksia ja tulkintoja yhdessä. Vuoden aikana pidettiin kaksi yhteistyöpäivää Hankasalmella ja Suolahdessa, joissa kokoonnuttiin laajemmalla kokoonpanolla. Vaikuttaminen kansalliseen asetusvalmisteluun ja uusiin tukimuotoihin tutustuminen veivät runsaasti aikaa toimintavuonna. Keski-Suomen Leader-ryhmien ja ELY-keskuksen yhteisesti laatima kooste [Maaseuturahaston yritystuet Keski-Suomessa](#) etenkin maakunnan yritysneuvojen työn avuksi julkaistiin kesällä.

Viestinnässä uusi alueviestijä aloitti ELY-keskuksessa työnsä toimintavuoden aikana, ja CAP-viestintään on näin luotu uudet rakenteet. Jyväsiirihi on mukana alueviestijän koordinoimassa viestinnän kehittäjäryhmässä. Leader-ryhmien kesken tehdään monenlaista yhteistyötä hankehallintoon, toimintaryhmän toimintaan, hankesuunnitteluun ja viestintään liittyen. Jyväsiiriheessä on kuluneena vuonna ollut viestintäsuunnittelija, joka on kehittänyt ja toteuttanut ryhmän tulos- ja ajankohtaisviestintää, osallistunut erilaisten viestintäverkostojen toimintaan ja ollut suunnittelemassa ja toteuttamassa myös maakunnallista CAP-viestintää ELY-keskuksen viestintäkoordinaattorin ja muiden Leader-ryhmien viestijöiden verkostossa. Jyväsiiriheen hankeneuvoja valittiin Suomen Kylät ry:n valtakunnallisen Leader-viestintäryhmän jäseneksi.

Toiminnanjohtaja on ollut Keski-Suomen edustajana Suomen Kylät ry:n valtakunnallisessa Leader-jaostossa, jonka tehtäviin kuuluvat Leader-ryhmien eduntekeminen ja vaikuttaminen, Leader-ryhmien yhteisen äänen muodostaminen, Leader-toimintatavan kehittäminen sekä sisäinen ja ulkoinen viestintä. Keski-Suomen verkostoista erityisesti aktivoituneet toimintavuonna olivat Keski-Suomen yritysneuvojaverkosto ja Keski-Suomen Food Lab -verkosto. Hankeneuvoja ja toiminnanjohtaja ovat koulutautuneet Kyläkoutsiverkostossa, jonka verkkotilaisuuksiin osallistuttiin. Kokonaan uutena verkostona Jyväskylälle on ollut mukana olo Keski-Suomen luovan talouden verkostossa, jota kautta on tavoitettavissa aivan uudenlaisia yhteistyökumppaneita.

Jyväskylän verkostot kasvoivat vuoden aikana esimerkiksi yritysneuvonnan osalta mm. henkilökunnan yrittäjyysopintojen myötä tulleiden uusien kontaktien kautta ja Keski-Suomessa aktivoituneen yritysneuvojaverkoston toiminnassa. Uusien aloittavien yrittäjien tukimuotojen takia haettiin läheisempää yhteistyötä Keski-Suomen Yritysidean kanssa.

Vuoden onnistumisiksi luemme myös työntekijöiden osaamisen kehittämisen yritysneuvonnassa, henkilöstöjohtamisessa ja asiakkuuksien hallinnassa yrittäjyyden ammattiopintojen myötä. Opintojen myötä mm. aloitettiin Jyväskylän laatukäsikirjan päivitys ja tehtiin asiakastytyväisyyskysely, jonka tulokset kertovat erittäin korkeasta tyytyväisyydestä Jyväskylän saatuun palveluun, vaikka hanketukiprosessi kaikkienensa koetaan monimutkaiseksi. Runslukuiset yhteydenottomäärät Jyväskylään kielivät onnistuneesta viestinnästä.

Vuoden aikana tehtiin myös kansainvälistä yhteistyötä. Lokakuussa saimme vieraita belgialaisesta Leader Antwerp -ryhmästä. Paikallisaktiivit esittelivät vieraille Säynätsalo-seuran toimintaa, Säynätsalon kunnantaloa ja Äijälän kylän kehittämistä. Päivän päätteeksi vaihdoin hyviä käytäntöjä ja kokemuksia Leader-työstä. Vieraat viettivät toisen päivän Leader Viisarin alueella. Joulukuussa toiminnanjohtaja osallistui ensimmäistä kertaa järjestettyyn eurooppalaiseen Leader-kongressiin Brysselissä. Kongressin järjesti Euroopan Leader-ryhmien yhteenliittymä ELARD.

Taulukko 3. Jyväskylän toimintaan liittyvät määrälliset tavoitteet

Leader-ryhmän toimintaan liittyvät määrälliset tavoitteet	Tavoite, kpl	Vuosi 2023
Toimintarahalla työllistyneet henkilöt	2	3
Hanketyöntekijät	2	0,3
Muulla rahoituksella toteutetut hankkeet	2–4	
Käyttöön otetut uudet toimintatavat	5	
Leader-työn arvioinnit ja selvitykset	2	
Viestintä ja aktivointi		
Aktivointi-, info- ja sidosryhmätilaisuudet	Tavoite, kpl/vuosi	Vuosi 2023
Omat tilaisuudet	10	9
Osallistuminen muiden järjestämiin tilaisuuksiin	8	8
Osallistujat Jyväskylän järjestämissä tilaisuuksissa	keskimäärin 10	15
Leader- hankkeista ja Leader-työstä kertovat lehtiartikkelit rahoituskaudella yhteensä	80	24
Tuotetut materiaalit ja julkaisut rahoituskaudella yhteensä	5	1
Seuraajat sosiaalisessa mediassa	kasvu 5 %	+ 14 %
Kävijät verkkosivuilla	kasvu 5 %	- 32 %
Yhdistyksen toiminta	Tavoite, kpl/vuosi	Vuosi 2023
Uudet jäsenet	10	7
Vuosikokouksen osallistujamäärä vähintään	15	17

3.2 Yhdistys ja sen resurssit

Jyväskiin jäsenmäärä on kasvanut hitaasti mutta tasaisesti viime vuosina. Yhdistyksessä on yhteensä 270 jäsentä, joista 147 on henkilöjäseniä ja 123 yritys- tai yhteisöjäseniä. Jäsenille lähetetään vuosittain pieni tiivistelmä toiminnasta ja muistutus vapaaehtoisesta jäsenmaksusta. Jäsenmaksun maksaneiden osuus kaikista jäsenistä oli 13 %. Uusia jäseniä saatiin 7 kpl.

Yhdistyksen varsinaista toimintaa vuoden aikana oli sääntömääräisten asioiden hoitaminen. Jäsenistöä ja muita alueen toimijoita tiedotettiin toiminnasta sähköpostitse, tapahtumissa, uutiskirjeillä ja yhdistyksen verkkosivuilla, Facebookissa ja Instagramissa.

Hallituksen toiminta

Jyväskiin hallitus valittiin yhdistyksen vuosikokouksessa 30.3.2023. Hallitukseen valittiin kolme uutta varsinaista jäsentä ja seitsemän uutta varajäsentä. Yhdistyksen puheenjohtajisto vaihtui, kun Heli Peltola ja Anna Sarkkinen päättivät uransa hallituksessa kuuden toimintavuoden jälkeen. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Laukaan kuntaedustaja Satu Rautiainen, ja hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan varapuheenjohtajaksi Laukaan asukasedustaja Annika Pulkkisen.

Hallitusjäsenien läsnäolo prosentti kokouksissa oli erittäin hyvä ja kaikki kokoukset olivat päätösvaltaisia (Taulukko 4). Varajäsenillä on läsnäolo-oikeus kokouksissa, mutta palkkio maksetaan vain varsinaiselle jäsenelle, mikäli tämä on läsnä. Hallituksen jäsenet osallistuivat hallitustyöskentelyn lisäksi mm. alueella pidettyihin aktivointitilaisuuksiin, yhteiseen hallitusretkeen, hallituskoulutukseen ja valtakunnallisiin virtuaalisiin Leader-hallituspäiviin.

Taulukko 4. Jyväskiin hallitus vuonna 2023 ja osallistuminen hallituksen kokouksiin.

Kunta	Varsinainen jäsen	Läsnäolo	Varajäsen	Läsnäolo
Jyväskylä				
asukas	Päivi Pyökkänen (31.3. asti)	1/3	Tarja Hyvönen (31.3. asti)	-
	Iida Vesterinen (uusi)	3/6	Sakari Oikarinen (uusi)	-
yhteisö	Anna Sarkkinen varapj (31.3. asti)	2/3	Reena Laukkanen-Abbey (31.3. asti)	-
	Minna Kankainen (uusi)	5/6	Reijo Pirttimäki (uusi)	2/6
kunta	Tapani Kalenius	7/9	Jari Tuukkanen	2/6
Laukaa				
asukas	Annika Pulkkinen varapj. 1.4. alk.	9/9	Tarja Hyvönen (31.3. asti)	-
			Katja Lahtinen (uusi)	1/6
yhteisö	Kirsi Tuovinen	5/9	Marjut Arkko (31.3. asti)	-
			Vilma Linnanen (uusi)	2/6
kunta	Heli Peltola pj. (31.3. asti)	3/3	Kristiina Itäranta (31.3. asti)	-
	Satu Rautiainen pj. (uusi)	5/6	Antti Pekka Hokkanen (uusi)	-
Muurame				
asukas	Martti Hietanen (31.3. asti)	-	Luka Lindqvist (31.3. asti)	1/3
	Luka Lindqvist	6/6	Katja Lahtinen (uusi, JKL varajäsen)	1/6
yhteisö	Elina Tammivuori	4/9	Niko Leskinen	2/9
kunta	Jari Raulo	9/9	Jenni Ahvenlampi (31.3. asti)	-
			Mika Saarinen (uusi)	-
Urainen				
asukas	Niina Piesala	8/9	Sirkku Laurila (31.3. asti)	-
			Sari Kalho	-
yhteisö	Micaela Raudasoja	5/9	Sari Kalho (31.3. asti)	-
			Päivi Tiiva (uusi)	-
kunta	Olli Humalajoki	6/9	Satu Nieminen	-

Vanhalle ja uudelle hallitukselle järjestettiin hallitusretki Päijänne-Leaderin alueelle huhtikuussa hallituksen vaihdoksen tienoilla keskinäisten kokemusten jakamiseksi ja oppien ja inspiraation hakemiseksi Päijät-Hämeestä. Hallituskoulutusta pidettiin huhtikuussa uusien hallitusjäsenten perehdyttämiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriö valvoo hallituksen kokoonpanoa ja vaatii, että hallitus kootaan tasapuolisesti asukkaiden, yhteisöjen ja paikallisen hallinnon edustajista. Tätä kolmikantaisuutta valvotaan viime vuonna läpiviedyn uudistuksen myötä maanmittauslaitoksen ylläpitämässä Pääsynhallinnassa, johon hallituksen jäsenet itse kirjautuvat ja Hyrrä-oikeuksia hakiessaan kirjaavat taustatahonsa ja tietonsa. Pääsynhallinta muuttui varsin monimutkaiseksi, ja sitä varten jouduttiin laatimaan erillinen ohje hallitukselle. Pidettiin myös yhteisiä Teams-kokouksia hallituksen kanssa, että kaikkien hallitusjäsenten tiedot saataisiin annettua ja oikeudet ja muuttuneet kirjautumistavat järjestelmään saataisiin kuntoon. Muutama varajäsen ei ole kirjautunut Pääsynhallintaan.

Henkilöstö

Jyväsrähessä työskenteli toimintavuonna neljä henkilöä. Toiminnanjohtaja Leena Karjalainen ja hankeneuvoja Jenni Tiainen ovat toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa yhdistykseen. Keski-Suomen maaseutuviesti -hankkeessa tiedottajana toimineen Virpi Heikkisen työsuhde päättyi hankkeen päättyessä huhtikuun 2023 lopussa. Viestintäsuunnittelijana toimii määräaikaisella työ sopimuksella Minna Karjalainen.

Toiminnanjohtaja ja hankeneuvoja suorittivat oppisopimuksella koulutuskuntayhtymä Gradian toteuttaman yrittäjän ammattitutkinnon keskittyen yritysneuvonnan osaamisalueeseen. Henkilökunnalle otettiin kesällä käyttöön uutena henkilöstötuna epassi. Puheenjohtajat pitivät henkilöstölle ryhmäkehityskeskustelun kesällä 2023.

Toiminnan rahoitus ja taloustilanne

Kulunut vuosi oli ensimmäinen, jonka aikana toteutettiin Jyväällä-strategiaa. Samaan aikaan hoidettiin rahoituskauden 2014–2022 tehtäviä: Yritteliäät kylät -strategiasta rahoitettujen hankkeiden neuvontaa ja loppuun saattamista.

Yhdistyksen julkinen rahoitus tulee EU:n maaseuturahoituksen rahoituskauden 2014–2022 varoista, CAP-ohjelmasta 2023–2027 ja alueen kunnilta. Jyväällä-strategian rahoitus on yhteensä 3 815 000 €, josta suuntaa-antava rahoituskehys strategian mukaisiin hankkeisiin on 2 925 000 € ja toimintarahaan 890 000 €. Toimintavuonna yhdistyksen toimintaa on rahoitettu Toimintaraha 3-, Toimintaraha 4- ja Toimintaraha 2023–2027-hankkeilla sekä Keski-Suomen maaseutuviesti -hankkeella.

Yhdistyksen yksityinen rahoitus tulee jäsenmaksuista ja korkotuotoista. Yhdistystoiminnan menoja ovat lähinnä vuosikokouksen kulut ja sellaiset kulut, jotka eivät ole hyväksyttäviä käynnissä olevissa hankkeissa. Vuonna 2023 koko toiminnan kulut olivat 233 267,06 €.

Yhdistyksen taloustilanne on hyvä. Tilinpäätös on usean vuoden ajan ollut ylijäämäinen johtuen flat rate -hankkeiden kustannusmallista. Tilinpäätös vuodelta 2023 osoittaa ylijäämää 1 778,59 euroa.

3.3 Toimintaympäristö ja tulevaisuus

Maakunnan yritysneujaverkosto tuntuu olevan vahvistumassa, mikä on positiivista uusiin tukivälineisiin liittyvän viestinnän kannalta. Myös paikallisesti Jyväsrähien alueen kunnat ovat panostaneet entistä parempaan yritysten palveluun, mikä auttaa Jyväsrähien viestin perillemenossa. ELY-keskuksen kehittämispalveluiden alasojo näkyy lisääntyneenä yritystukien kysyntänä myös Jyväsrähessä. Yleisen taloustilanteen myötä konkurssseja tapahtuu suhteellisen paljon, ja rahoituksen kuten lainojen saannin vaikeudet saattavat vaikuttaa yritystukien kysyntään heikentävästi. Investointeja harkitaan yrityksissä erityisen tarkasti.

Kuntien tiukentuva talous voi vaikuttaa Leader-toimintaan. CAP-leikkauksien uhka aiheuttaa epävarmuutta entisestäänkin vaativassa toimintaryhmän pienillä resursseilla toteutettavassa työssä.

Keski-Suomen yhdistyskentässä Keski-Suomen yhteisöjen tuki on vahva maakunnallinen kouluttaja, kuntayhteistyön kannustaja ja yhdistystoiminnan edunvalvoja, mikä on myönteistä myös tulevaisuuden näkymien kannalta.

Jyväskylän henkilökunnan osaamista ja verkostoja on kasvatettu toimintavuoden aikana. Viestinnän resurssi on ollut tarpeellinen. Tavoitteena on vahvistua verkostotyössä edelleen, jotta strategia saadaan kaikkien osa-alueiden kannalta optimaalisesti toteutettua. Omaa hanketoimintaa pyritään jälleen käynnistämään seuraavana toimintavuonna.

Liite 1. Jyväskylän hallituksen puoltamat hankkeet vuonna 2023. ELY-keskus ei yhtä yritystukea lukuunottamatta vielä ole tehnyt päätöksiä puollettuihin hankkeisiin.

Hanketyyppi ja hakija	Hankkeen nimi	Toteutusalue	Julkinen rahoitus, €	Kokonaisrahoitus, €
Yhteistyöhanke, yleishyödyllinen kehittäminen				
Suomen Nuorisoseurat ry	Seikkailun mestarit	Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Uurainen	54 658	64 304
ProAgria Keski-Suomi	Luonnon monimuotoisuudella satoa	Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Uurainen	28 892	33 991
Keski-Suomen kylät ry	Polku maalle Jyvässeutu -esiselvitys	Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Uurainen	19 343	20 361
Ylä-Muuratjärvi seura ry	Kylätalosta valmiuskeskus	Jyväskylä	15 865	18 665
Yleishyödyllinen investointihanke				
Kuikan Pienviljelijäin yhdistys ry	Kuikan Kylätalon aurinkopaneelit	Jyväskylä	12 552	22 822
Kuikan Pienviljelijäin yhdistys ry	Kuikan Lavan keittiötilojen kunnostus	Jyväskylä	8 375	20 938
Keski-Suomen Pelastuskoirat ry	Pelastuskoirien raunioradan perustamishanke	Laukaa	8 709	15 835
Tiedonvälityshanke				
Tarvaalan viemäriosuuskunta	Tiedonvälitys- ja esiselvityshanke	Laukaa	17 744	19 716
Yrityksen investointihanke				
Sisulo Oy	Kalastusvene kaikille ja kaikkeen käyttöön	Laukaa	4 921	24 604
JS-toimet Oy	Toimitilat yritykselle	Laukaa	20 000	100 000
Jetset Crew Oy	Lentokonehotelli-matkailurakennushanke VAIHE 1	Uurainen	25 000	111 828
Yrityksen kehittämistuki, vakiintuneen yritystoiminnan tuki				
PVAT Oy	Myyntin ja markkinoinnin strateginen kehittäminen	Laukaa	3 000	3 000
MP-Plast Oy	Esiselvitys ruiskupuristus-tekniikalla valmistettavien muovittomien tuotteiden kehittämiseksi	Muurame	3 000	3000
Pro Oivallus Oy	Uusi palvelukonsepti	Jyväskylä	3 000	3000
Maatalouden kokeilutuki				
Vehmaan tila	Ruokasienten viljely	Laukaa	7 500	7 500